

พิสิฐ พิณจันทร : แนวทางการออกแบบพระอุโบสถ : กรณีศึกษา วัดเสาชองทอง จังหวัด
ลพบุรี (DESIGN GUIDELINES FOR THE BUDDHIST TEMPLE : A CASE STUDY OF
WAT SAO THONG TONG, LOP BURI PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ภิญญา สุวรรณศิริ, 206 หน้า. ISBN 974-17-5057-9

วัดเสาชองทอง จังหวัดลพบุรี เป็นวัดที่สถาปนาขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 2199 – พ.ศ. 2231) มีที่ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางเมืองลพบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ปรากฏหลักฐานทางสถาปัตยกรรมหรือโบราณสถาน ที่ถูกสร้างขึ้นในยุคสมัยเดียวกันอีกหลายแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับที่พระราชวังเมืองลพบุรีเป็นช่วงระยะเวลาอันยาวนาน นอกจากจะทรงสร้างพระราชวังที่ประทับในเมืองลพบุรี สมเด็จพระนารายณ์มหาราชยังทรงบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานที่มีอยู่เดิม และทรงสถาปนาพระอารามขึ้นใหม่ในรัชกาลของพระองค์ ในปัจจุบันโบราณสถานเหล่านี้ทำการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานโดยกรมศิลปากรและมีสภาพทรุดโทรมตามกาลเวลา รวมถึงพระอุโบสถวัดเสาชองทองที่มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ ในการศึกษาครั้งนั้นนอกจากจะทำการศึกษาและออกแบบพระอุโบสถและอาคารประกอบในวัดเสาชองทองแล้ว จะทำการปรับปรุงผังบริเวณวัดขึ้นใหม่ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวัดในปัจจุบัน ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลด้านเอกสารและข้อมูลจากการรังวัดในสถานที่จริงเป็นหลัก โดยอาคารที่จะทำการศึกษาจะเน้นอาคารที่สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และปรากฏอยู่ในเขตเมืองลพบุรี จำนวน 12 อาคาร จะมีการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุป ซึ่งจากการศึกษาจะพบว่าอาคารต่างๆ ในเขตเมืองลพบุรี มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์ของพื้นที่ซึ่งเกิดจากการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของชาวต่างชาติอย่างมากในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และส่งผลกระทบต่อรูปแบบของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม อันเกิดจากความร่วมมือของชาวต่างชาติเหล่านั้น เมื่อได้ผลสรุปของรูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ในเขตเมืองลพบุรีแล้ว จะมีการนำมาใช้ในการออกแบบพระอุโบสถวัดเสาชองทอง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับประวัติศาสตร์และรูปแบบสถาปัตยกรรมหรือโบราณสถานที่ปรากฏอยู่ในเขตเมืองลพบุรี

KEYWORD : BUDDHA'S TEMPLE / WAT SAO THONG TONG LOPBURI
PROVINCE

**PISIT PINIJJAN: DESIGN GUIDELINES FOR BUDDHIST
TEMPLE : A CASE STUDY OF WAT SAO THONG TONG,
LOP BURI PROVINCE. ADVISOR: ASSOCIATE
PROFESSOR PINYO SUWANKHIRI. 206 PAGES.
ISBN 974-17-5057-9**

Wat Sao Thong Tong in Lop Buri Province was established during the reign of King Narai the Great of the Ayutthaya Period (1656 – 1688) and is located in the center of the province where architectural evidence from the same period has been found. The king preferred to stay in his palace, his favorite retreat, in Lop Buri Province for quite a long period at one time. In addition to his palace, he also renovated many important buildings and established a temple. At present, those buildings have been registered as historical sites by the Department of Fine Arts and are in a deteriorating condition through time. The assembly hall of Wat Sao Thong Tong, where there are monks staying, is in the same condition. This research aims to study and redesign the assembly hall and its peripheral buildings and to redesign the plan of the temple to solve the existing problems arising in the temple.

This research was mainly based on documents and information obtained from the actual survey of the sites. The 12 case study buildings are those built during the reign of King Narai the Great and located in the Muang District. All the data was analyzed and compared in order to make conclusions. It is found that those buildings are unique artistically and in their architectural style, resulting from the political influence of foreigners coming into Ayutthaya during that period. The architectural characteristics during such time were used to design the assembly hall of Wat Sao Thong Tong so that it was in line with the neighboring buildings of the same period.